

ബന്ധങ്ങൾ പരിത്രമാക്കുക

﴿ صلة الرحم ﴾

[مലയാളം – Malayalam – മലയാളം]

സഖിക്ക് സങ്കേർണ്ണ സ്വാദിവ് മദീനി

سید سعفرا صادق

islamhouse.com
1436 - 2014

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

മനുഷ്യനേയും, ഈ പ്രപഞ്ചത്തെയും സൃഷ്ടിച്ച പ്രപഞ്ച സൃഷ്ടാവിൽ നിന്നും അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട പ്രകൃതിയോട് നുറു ശതമാനവും യോ ജിക്കുന്ന മതം ഇസ്ലാം മാത്രമാണ്. അത് മാത്രമാണ് അല്ലാഹുവിൽ സ്വീകാര്യമായ ഏക മതം. കാലാകാലങ്ങളിലായി ദൈവിക ദുതനാർഥി ലുഡ് വ്യത്യസ്ത ദേശങ്ങളിൽ വസിച്ചിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾക്ക് അത് കൃത്യമായ രൂപത്തിൽ അവൻ എത്തിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരും ഈ ഭൂമിയിൽ പ്രഖ്യാതനം ചെയ്തത് ഈ സ്ലാമാധിരുന്നുവെന്ന് ബുർആതുന്ന നമ്മ പറിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഇസ്ലാം മുഹമ്മദ്(ﷺ)യിലുടെ യാണ് പുർത്തീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ജനങ്ങളെ സകല സത്യത്തിലേക്കും, സകല നന്മയിലേക്കും വഴിനടത്തുന്ന ഏകമതം. സാമൂഹ്യമായി ജീവിക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെ ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങളും, അവ ന്റെ അടിമാനവും സുരക്ഷിതമാക്കുന്ന സമർപ്പണത്തിന്റെ സന്ദേശം. ഭൂമിയിലുള്ളവരോട് കരുണ കാണിക്കുന്നതിലുടെയാണ് ഉപരിലോക ത്തുള്ളവന്റെ കാരുണ്യം ലഭിക്കുകയുള്ളൂവെന്ന് പറിപ്പിക്കുന്നതിലുടെ ഉന്നതമായ ജീവിതരീതി പറിപ്പിക്കുന്ന ദർശനം. ആ ദർശനത്തിൽ, തന്റെ വളർച്ചയിലും, ജീവിതത്തിലും അല്ലാഹു കഴിത്താൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കാരണക്കാരായ, തന്നെ താനാക്കി വളർത്തിയ, പ്രയാസങ്ങളും, ബുദ്ധിമുട്ടുകളും എല്ലാം സഹിച്ച് പരിപാലിച്ച മാതാപിതാക്കളെ ആദരിക്കുക, അവരുടെ തൃപ്തിയിലാണ് പടച്ചതവുരാന്റെ തൃപ്തി കുടികൊള്ളുന്നത് എന്ന് ഇസ്ലാം പറിപ്പിക്കുന്നു. അതുപോലെ രക്തബന്ധത്തിന് വളരെയധികം പ്രാധാന്യമാണ് ബുർആതുനും സുന്നത്തും നൽകുന്നത്. തന്റെ ബന്ധുക്കളെയും, കുടുംബക്കാരെയും പരിഗണിക്കുന്നും, അവരെ ആദരിക്കുകയും, ബഹുമാനിക്കുകയും, അവരെ ഇടക്കിടെ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്ന് പറിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കുടുംബബന്ധം ചേർക്കുന്നതിന് ഇസ്ലാമിലുള്ള സ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചാണ് അൽപം ചില കാര്യങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവെന്ന്.

හුසුවාමිත් කුදාන් බූෂයතින් බැඳීමෙන් වැඩිගිතයාණු මුළුම්, මරණාන්තර පැවතිතතින් අතිනෙ සංඛ්‍යාවින් තොටු යේ ගුළුමෙන් බුද්ධිමත් නම් පරිපූජිතුවාන් කාණුක:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَ مِنْهُمَا رِجَالاً

كَثِيرًا وَنِسَاءٌ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا) {النساء: 1}

‘මගුහුරෝ, නිඟේලු ගරෙ අත්මාවිත් නින් සුෂ්ංකුකයුතු, අ තිත් නිනුතෙන අතිගේ හ්‍යායෙයුතු සුෂ්ංකුකයුතු, අවර් හුරුවතිත් නිනුමායි යාරාලු පුරුහුමාරෙයුතු ස්ථානීකලුයුතු පුරාපිප්‍රිකුකයුතු ඡෙය්ත්තවතාය නිඟේලුද රක්ෂිතාවිත නිඟේ ජ්‍යෙ සුක්ෂිකුවිත්. එළඹාරු අලුවාහුවිගේ පෙරිත් නිඟේජ් අ ගොශානු තොටි කාංඩිතිකුනුවා අවෙන නිඟේජ් සුක්ෂි කුක. කුදාන් බූෂයාන් ගෙවා ඇත්තා අලුවාහු නිඟේලු නිර්මික්ෂි තොටි කාංඩිතිකුනුවනාකුනු’ (නිසාජය:1).

අලුවාහුවිගේ කර්ඩ්පන:

කුදාන් බූෂයාන් ගාරො ටුක්තිකු ප්‍රතේක ප්‍රතේක බූයා තක්කු, අවකාශයාන් ප්‍රතේක ගාරො අංශවු තෙගේ අවකාශයා ජ්‍යෙ ටෙඟ් බූයා ටෙක් මුළු තාන් ඡෙය්ත් තැබුම්, පාලි කෙශඛ බූයාත්කස් එළඹාමානෙන් මත්සිලාකුකයුතු අත් පුරුත්තිකරිකුකයුතු ඡෙයුම්. ගාරො ටුක්තියුතු කුදාන් ගාරො තෙගේ ප්‍රතේක තැබුම් නිර්මික්ෂි තොටි තැබුම් අලුවාහු අතින් ටෙඟ් අතිනුසරින් ප්‍රවර්ති කෙශඛතු. අලුවාහු අතින් ටෙඟ් කර්ඩ්පන බර බුද්ධිමත් දෙන නම්ක් තැකුනු. බුද්ධිමත් පරියුනත් ගොකුක:

(إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ) {التحل: 90}

‘තැබුත්තායුතු අලුවාහු කර්ඩ්පිකුනත් නීති පාලිකුවානු ගැනීම ඡෙයුවානු කුදාන් බූෂයානු ප්‍රතේක ප්‍රතේක (සහාය) තැකුවානුමා ගැ. අවැන් ටෙඟ් තැකුනත් නීත්තුවාතියිත් නිනු තුරාචාරතිත් නිනු අතික්මතිත් නිනුමා ගැ. නිඟේජ් ටෙඟ් ගැහැකුවා ගැ ටෙඟ් අවැන් නිඟේජ් තැකුවාත් තැකුනු.’ (නයුත්:90)

(وَآتَ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَدِّرْ تَبْدِيرًا) {الإسراء: 26}

‘കുടുംബവന്യമുള്ളവന് അവന്റെ അവകാശം നീ നൽകുക. അഗതി ക്കും വഴിപോക്കണ്ണും (അവരുടെ അവകാശവും) . നീ (ധനം) ദുർവ്വയം ചെയ്ത കളയരുത്’ (ഇന്സ്രാഅം:26).

അല്ലാഹുവിന്റെ ശാപം:

ബന്ധങ്ങളെ അവഗണിക്കുകയും, അതിന് വില നൽകാതെ മുറിച്ചു കളയുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് വളരെ വലിയ ശിക്ഷയാണ് ഈ ലോകങ്ങളിലുമുള്ളത് എന്ന നാം അറിയുക.

(فَهَلْ عَسِيْتُمْ إِن تَوَلَّتُمْ أَن تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقْطِعُوا أَرْحَامَكُمْ * أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعْنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَى أَبْصَارَهُمْ) { محمد:22-23 }

‘എന്നാൽ നിങ്ങൾ കൈകാര്യകർത്ത്വത്വം ഏറ്റൊടുക്കുകയാണെങ്കിൽ ഭൂമിയിൽ നിങ്ങൾ കുഴപ്പമുണ്ടാക്കുകയും, നിങ്ങളുടെ കുടുംബവന്യങ്ങൾ വെട്ടിമുറിക്കുകയും ചെയ്തേക്കുമോ? അത്തരക്കാരെയാണ് അല്ലാഹു ശപിച്ചിട്ടുള്ളത്. അങ്ങനെ അവർക്ക് ബധിരത നൽകുകയും, അവരുടെ കണ്ണുകൾക്ക് അന്യത വരുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു’ (മുഹമ്മദ്:22,23).

ബന്ധം ചേർക്കുന്നവനെ അല്ലാഹു പുകഴ്ത്തുന്നു:

ആധുനിക കാലത്ത് ഫ്ലാറ്റ് സംസ്കാരം വളരുകയും, അണു കുടുംബമായി ജീവിക്കുകയും ചെയ്തത് കാരണത്താലും, കുടുംബവന്യത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകാത്തത് കാരണത്താലും വളർന്ന വരുന്ന തലമുറകൾക്ക്, സന്താനങ്ങൾക്ക് ആരെല്ലാമാണ് തന്റെ കുടുംബക്കാർ എന്നപോലും തിരിച്ചറിയുവാൻ കഴിയുന്നില്ലായെന്നത് പേദകരമായ അവസ്ഥയാണ്. തന്റെ പിതാവിന്റെ സഹോദരന്മാരായ എളാപ്പമാരും, തന്റെ മാതാവിന്റെ സഹോദരന്മാരായ അമ്മാവൻമാരും ആരെല്ലാമാണെന്ന് കുട്ടികൾക്ക് അറിയുന്നില്ല. തന്റെ വല്ലപ്പയാരാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് എന്താണ്, അമ്മായിമാരും, എളാമമാരും, അവരുടെ കുട്ടികളും ആരെല്ലാമാണെന്ന് പോലും അറിയുന്നില്ല. കുട്ടികളും അതിന് കാരണക്കാർ മറിച്ച് മാതാപിതാക്കളാണ് അതിന് കാരണക്കാരും കുറക്കാരും എന്ന് നാം അറിയുക. ഈ അവസ്ഥ എത്ര ഭീകരവും, നീചപ്പെമ്മാണെന്ന് നാം മനസിലാക്കുക. തന്റെ കുടുംബത്തിൽ പെട്ടവർ ആരെല്ലാമാണെന്നും, അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നും അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് അതിനുസരിച്ച് ബന്ധങ്ങളും, സൗഹ്യങ്ങളും, സ്നേഹവും ഉട്ടിയുറപ്പിക്കുന്ന വിശ്വാസികളെ ബുർങ്ഗുൻ പുകഴ്ത്തുകയും,

അവർക്ക് രക്ഷയും സമാധാനവും ലഭിക്കുമെന്നും ബുർആൻ ഉണർത്തുന്നു, അതുപോലെ പ്രവാചകൾ സുന്നതമായ ഹദീസുകളിൽ ഈ തിനുള്ള സ്ഥാനം വളരെ വലുതാണെന്നും നമുക്ക് ബോധ്യപ്പെടുത്തി തരുന്നു.

(يَصِلُونَ مَا أَمْرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشُونَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ) {الرعد:21} ‘കുട്ടിയിണക്കപ്പെടാൻ അല്ലാഹു കർപിച്ചത് (ബന്ധങ്ങൾ) കുട്ടിയിണക്കുകയും, തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ പേറിക്കുകയും കടുത്ത വിചാരണയെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നവർ’ (റഞ്ച്: 21).

പ്രവാചകൻ(ﷺ)യുടെ വചനം നാം വായിക്കുക:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلِيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلِيُقْرِبْ رَحْمَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلِيَقْرَبْ خَيْرًا أَوْ لِيَضْمُنْ) (ഖാരി)

അബുഹൂരൈറു(ﷺ)വിൽ നിന്നും നിവേദനം: നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘ആരക്കിലും അല്ലാഹുവിലും അന്തൃഭിന്തത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ആവൻ അമിതിയെ ആദരിക്കേണ്ടും, ആരക്കിലും അല്ലാഹുവിലും അന്തൃഭിന്തത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ആവൻ കുടുംബവാസം ചേർക്കേണ്ടും, ആരക്കിലും അല്ലാഹുവിലും അന്തൃഭിന്തത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ആവൻ നല്ലത് സംസാരിക്കേണ്ടും, അല്ലെങ്കിൽ മൗനമായിരിക്കേണ്ടും’ (ബുഖാരി)

അല്ലാഹു ബന്ധം വിചേദയിക്കുന്നു:

കുടുംബവാസം മുറിക്കുകയും, ബന്ധങ്ങളെ ബന്ധനമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരെ അല്ലാഹുവും അവനുമായുള്ള ബന്ധം മുറിച്ചു കളയുമെന്നാണ് ഹദീസുകൾ നമ്മുണ്ട്. ഒരു ഹദീസ് നോക്കുക നാം:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الرَّحَمَ شَجْنَةً (عروق الشجر المشتبكة والمراد بها أخذ إسمها من إسمه) مِنَ الرَّحْمِنِ فَقَالَ اللَّهُ مَنْ وَصَلَّى وَصَلَّتْهُ وَمَنْ قَطَعَ كَطْعَتْهُ) (ഖാരി)

അബുഹൂരൈറു(ﷺ)വിൽ നിന്നും നിവേദനം: നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘കുടുംബവാസം എന്നുള്ളത് (മരത്തിന്റെ നാരായ വേരുപോലെ) പരമകാരു

ണികനുമായുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ അടിവേരാകുന്നു, അല്ലാഹു പറഞ്ഞു: ആരൈകിലും നിനെ(കുടുംബബന്ധത്തെ) ചേർത്താൽ ഞാൻ അവനെ യും ചേർക്കുന്നതാണ്, ആരൈകിലും നിനെ (കുടുംബ ബന്ധത്തെ) മുറിച്ചുകളണ്ടാൽ ഞാൻ അവനെയും മുറിച്ചു കളയുന്നതാണ്' (ബുപാർ).

ഇനി നാം ചിന്തിക്കുക! അല്ലാഹു ബന്ധം വിചേരയിച്ചാൽ ആർക്കാൻ് ആ ബന്ധത്തെ കുടിയിണക്കുവാൻ് സാധിക്കുക. നിസ്സാരമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി വർഷങ്ങളോളം തമ്മിൽ കണ്ടാൽ പോലും ഒരേ മാതാപിതാക്കൾക്ക് ജനിച്ചിട്ടുള്ള സഹോദരന്മാർ സംസാരിക്കുകയോ സലാം പറയുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ബാലിശമായ കാരണങ്ങൾ മുഖേന ഒരേ മാതാപിന്റെയും പിതാപിന്റെയും മകളായി ജനിച്ച സഹോദരിമാർ സംസാരിക്കുകയോ, പുണ്ണിരിക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത അവസ്ഥ. ഇന്നത് പലരുടെയും തീരാ ദൃഢമായിരിക്കുന്നു. എന്താണ് പിണക്കത്തിന്റെ കാരണമെന്ന് അനേഷ്ഠിക്കുന്നോൾ മറ്റൊളവരോട് പറയുവാൻ് പോലും പറ്റാത്ത കാരണങ്ങളായിരിക്കും പറയുവാനുണ്ടാകുക. ചെറിയ കുട്ടികൾ തമ്മിലുള്ള ചെറിയ ചെറിയ പ്രശ്നങ്ങളും, വീടിലുണ്ടാകുന്ന ചില സർക്കാരത്തിന് ക്ഷണിക്കാത്തതിന്റെ പേരിലുണ്ടാകുന്ന തന്നെ അവഗണിച്ചുവെന്ന അപകർഷതാബോധം, അതുപോലെ ഇസ്ലാം പരിപ്പിക്കാത്ത, ഇസ്ലാമിന് തികച്ചും അനുമായ ആചാരങ്ങൾക്ക് ക്ഷണിച്ചില്ലായെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പരസ്പരം തെറ്റി നടക്കുന്നവർ ഇന്ന് സമൂഹത്തിൽ ഏറെയാണെന്ന് നമുക്ക് കാണാനാവും. ഇങ്ങനെ നോക്കുന്നോൾ ഒരുപാട് നിസ്സാരമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയാണ് പലയാളുകളും പരസ്പരം സംസാരിക്കാതെ, ഇടപഴകാതെ അകന്ന് ജീവിക്കുന്നത് എന്ന് നമുക്ക് മനിലാക്കുവാൻ് സാധിക്കും.

അങ്ങോട് ബന്ധം ചേർക്കുക.

മനുഷ്യരിൽ ചിലയാളുകൾ പകരത്തിന് പകരമായി ചില കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുന്നത് കാണാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഇങ്ങോട് ബന്ധം ചേർക്കുന്നവരോട് അങ്ങോട് ബന്ധം ചേർക്കുകയും, സഹകരിക്കുന്നവരോട് സഹകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ബന്ധം മുറിച്ചവരോട് അങ്ങോട് ചെന്ന ബന്ധം ചേർക്കുവാൻ ഇസ്ലാമിക നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്നവർ പോലും ശ്രമിക്കുന്നില്ലായെന്നത് വേദകരമാണ്. ഞാനല്ലേ സ്ഥാനമാനങ്ങൾ കൊണ്ടും, സമ്പത്ത് കൊണ്ടും, പ്രതാപം കൊണ്ടും അവനേക്കാൾ ഉയർന്നവൻ അത്കൊണ്ട് അവനല്ലെങ്കിലും

അങ്ങോട് വരേണ്ടത്, ഞാനല്ലോ അവനേക്കാൾ ഉയർന്നവനും, മുകളിലു ഒളവനും, അവൻ എന്തോടു അനുജനല്ലോ, എന്തോടു അനുജത്തിയല്ലോ. അവ എന്തോടു മുന്നിൽ പോയി നിൽക്കുവാൻ എന്ന കിട്ടില്ലായെന്ന് പറയുന്നവ രാണ് അധികപേരും. നിസ്സാരമായ കാര്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി പരസ്പരം അകന്ന് കഴിയുന്നവർ പിന്നീട് വേദിക്കുന്നത് അവരിൽ ആരെകിലും മരിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ വല്ല അറ്റാക്കോ വരുന്നോ പരസ്പരം ചി നിക്കുകയും, വേദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് കാണാം. ഈ തിൽ എന്തർ തമമാണുള്ളത്? ആ മരിച്ചപോയ വ്യക്തിയോട്, സ്വന്തം രക്തത്തിൽ പിരിന്ന സഹോദരനോട് കാണിച്ച ക്രൂരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക്, അ വന്തോ ജീവിത കാലത്ത് മാപ്പ് നൽകുവാൻ അപേക്ഷിക്കാതെ മരിച്ചതിന് ശേഷം മകളുടെ മുന്നിലോ മറ്റൊ സ്നേഹം അഭിനയിച്ചത് കൊ ണ്ണോ, അൽപ്പം മുതല കണ്ണിരോ ഒഴുകിയത് കൊണ്ട് കാര്യമുണ്ടോ യെന്ന് ഓരോ മുസ്ലിം സഹോദരങ്ങളും ചിന്തിക്കുക. അത് കൊണ്ട് ത നേ അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകിയ ഈ ജീവിതത്തിൽ നമുക്ക് കഴിയുന്ന രൂപത്തിൽ പരസ്പരം സന്ദർശിച്ചും, സൗഹ്യദം പങ്കിട്ടും, സ്നേഹാദരവുകൾ പ്രകടിപ്പിച്ചും നാം ജീവിക്കുക. നമ്മൾ തീരുമാനിക്കുക എന്തോടു കാരണത്താൽ ആരും ബുദ്ധിമുട്ടുഭവിക്കരുത്, എന്നോട് ബ സ്ഥം മുറിച്ചവനോട് അവൻ എത്ര നീചമായ രൂപത്തിൽ പെരുമാറിയാലും അങ്ങോട് ചെന്ന് ഞാൻ ബന്ധം ചേർക്കുമെന്ന് തീരുമാനിക്കുക. ആരാണോ വിനയം കാണിക്കുന്നത്, താഴ്ന്നകൊടുക്കുന്നത് അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെയടുക്കൽ സ്ഥാനം ഉയർത്തപ്പെടുകയാണെന്ന് നാം മ നസിലാക്കുക. ഒരു ഹദീസ് നോക്കുക:

(عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَتَوَاضَعُ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ دَرَجَةً يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهِ دَرَجَةً وَمَنْ يَتَكَبَّرُ عَلَى اللَّهِ دَرَجَةً يَضُعُهُ اللَّهُ بِهِ دَرَجَةً حَتَّىٰ يَجْعَلَهُ فِي أَسْقَلِ السَّافِلِينَ) (ابن ماجه)

അബുസ഼ാഖർ(رض) റസൂൽ(ﷺ)യിൽ നിന്ന് ഉദ്ദരിക്കുന്നു: നബി(ﷺ) പ റണ്ടു: ‘പരിശുദ്ധനായ അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി ആരെകിലും വിനയം കാണിക്കുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹു അവൻ ഒരു പദ്ധതി ഉയർത്തിക്കൊടുക്കുന്നതാണ്, ആരെകിലും അല്ലാഹുവിനെതിരിൽ അഹങ്കാരം നടിക്കുകയാണെങ്കിൽ എറ്റവും നിന്നുരാധവരുടെ കൂട്ടത്തിലേക്ക് അവനെ പദ്ധതികൾ താഴ്ത്തുന്നതുമാണ്’ (ഇബ്നുമാജ)

ഇങ്ങോട് സഹകരിക്കുന്നവരോട് പകരം സഹകരിക്കുന്നത് ബന്ധം ചേർക്കലെല്ലോ, പകരം നൽകലാണ് എന്നാണ് ഹദീസുകൾ നമ്മുണ്ടുന്നത്.

قالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِئِ وَلَكِنَّ الْوَاصِلُ الَّذِي إِذَا قُطِعَتْ رَحْمُهُ وَصَلَهَا) (بخاري)

നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘പകരത്തിന് പകരമായി ബന്ധം ചേർക്കുന്നത് യഥാർത്ഥ ബന്ധം ചേർക്കല്ലും, മറിച്ച് മുറിഞ്ഞത് പോയ ബന്ധത്തെ ചേർക്കുന്നതാണ് യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള ബന്ധം ചേർക്കൽ’ (ബുഖാറി).

ഒരാൾ അങ്ങോട്ട് ചെന്ന ബന്ധം വിളക്കി ചേർത്തിട്ടും, സഹകരിക്കുകയോ, അതിന് താൽപര്യം കാണിക്കുകയോ ചെയ്യാത്തവർക്കുള്ള ശ്രിക്ഷയെന്നതാണെന്ന്, അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നവർ മനസിലാക്കേട് (عَنْ أَيِّ هُرِيرَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي قَرَابَةً أَصْلُهُمْ وَيَقْطَعُونِي وَأَحْسِنُ إِلَيْهِمْ وَيُسِيئُونَ إِلَيَّ وَأَحَلُّمُ عَنْهُمْ وَيَجْهَلُونَ عَلَيَّ فَقَالَ لَئِنْ كُنْتَ كَمَا قُلْتَ فَكَانَمَا تُسْفِهُمُ الْمَلَّ (المل ഹരാദാ ഹാർ) .അി കാന്മാ ന്തുമോ) وَلَا يَرَأُ مَعَكَ مِنَ اللَّهِ ظَهِيرٌ (نصرി മുെൻ ദാഫു് ലാദി) عَلَيْهِمْ مَا دُمْتَ عَلَى ذَلِك്)

(مسلم)

അബുഹുരൈറ(ﷺ)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ഒരാൾ വന്നുകൊണ്ട് പെവാചകനോട് പറയുകയുണ്ടായി: പ്രവാചകരെ, എനിക്ക് ചില ബന്ധുക്കളുണ്ട്, ഞാൻ അവരോട് ബന്ധം ചേർക്കുന്നോൾ അവർ അത് മുറിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്, അവർക്ക് ഞാൻ നമ ചെയ്യുന്നോൾ അവർ എനിക്ക് നൽകുന്നത് ചീതയാണ്, ഞാനവരോട് വിവേകത്തോടെ പെരുമാറുന്നോൾ അവരെന്നോട് അവിവേകമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പ്രവാചകൻ പറഞ്ഞു: നീ പറഞ്ഞത് പോലെയാണ് കാര്യമെങ്കിൽ നീ അവരെ ചുടുള്ള വെള്ളീരാണ് തീറ്റിക്കുന്നത്. നീ അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്ന കാലത്തോളം അവർക്കെതിരിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായം നിന്നുണ്ടാകുന്നതാണ്.’ (മുസ്ലിം) ഒരു ഹദീസ് കൂടി കാണുക:

(عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الرَّحْمَ مُعْلَقَةٌ بِالْعَرْشِ وَلَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِئِ وَلَكِنَّ الْوَاصِلُ الَّذِي إِذَا انْقَطَعَتْ رَحْمُهُ وَصَلَهَا) (أحمد)

അബുല്ലാഹ് ഇബ്നുഅംദ്(ﷺ) പറയുന്നു: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘കുടുംബ ബന്ധം (അല്ലാഹുവിന്റെ) അർഗുമായി (സിംഹാസനവുമായി) ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്, പകരത്തിന് പകരമായി നൽകുന്നത് ബന്ധം ചേർക്കല്ലും, എനാൽ മുറിഞ്ഞപോയ ബന്ധത്തെ വിളക്കി ചേർക്കുന്നവന് യഥാർത്ഥത്തിൽ ബന്ധം ചേർക്കുന്നവൻ’ (അഹമ്മദ്)

പാപങ്ങൾ

ഇസ്ലാം പരിപ്പിക്കുന്ന രൂപത്തിൽ ബന്ധങ്ങൾ പവിത്രമാക്കുകയും, ബന്ധനങ്ങളാക്കാതെ സുക്ഷിക്കുകയും ചെയ്താൽ അതിന് അല്ലാഹു വികാൽ ഇരുലോകത്തും വർദ്ദിച്ച പ്രതിഫലം ഉണ്ടാക്കും, പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുമെന്നും, സർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമെന്നും, നരകശിക്ഷയിൽ നിന്നും സുരക്ഷ ലഭിക്കുമെന്നും നമുക്ക് പ്രമാണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ മനസിലാക്കുവാൻ കഴിയുന്ന കാര്യമാണ്.

പാപം പൊറുക്കപ്പെട്ടും

(عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَصَبْتُ ذَنْبًا عَظِيمًا فَهَلْ لِي تَوْبَةٌ قَالَ هَلْ لَكَ مِنْ خَالَةٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَبِرَّهَا) (الترمذى)

ഇബ്നു ഉമർ(رض)വിൽ നിന്ന്: നബി(ﷺ)യുടെ അരികിൽ ഒരു മനുഷ്യൻ വന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: പ്രവാചകരെ, ഞാൻ ഒരു വലിയ തെറ്റു ചെയ്തുപോയി, എനിക്ക് തൗഖ്യങ്ങളോ? പ്രവാചകൻ ചോദിച്ചു: ‘നിന്മ ഉമയ്യുങ്ങളോ? പറഞ്ഞു: ഇല്ല. ചോദിച്ചു: നിനക്ക് എളാമയുങ്ങളോ? പറഞ്ഞു: അതെ, നബി പറഞ്ഞു: അവർക്ക് നീ പുണ്യം ചെയ്യുക’ (തിരമിദി).

മാതൃസഹോദരിക്ക് പുണ്യം ചെയ്യുന്നത് പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെട്ടുവാൻ കാരണമാകുമെന്നാണ് നബി(ﷺ) ഇവിടെ പരിപ്പിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ ബന്ധത്തിനും, ബന്ധുക്കളോട് നന്ദ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുമുള്ള സ്ഥാനം എത്രമാത്രമാണെന്ന് നാം മനസിലാക്കുക.

ഉപജീവനവും, ദീർഘായുസും ലഭിക്കും:

(عَنْ عَلَيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُمَدَّ لَهُ فِي عُمْرِهِ وَيُوَسَّعَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُدْفَعَ عَنْهُ مِيتَهُ السُّوءِ فَلِيَتَقَرَّبْ إِلَيَّ اللَّهَ وَلِيَصُلِّ رَحْمَهُ) (أحمد)

അലിയ്ത്ത്(رض)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘തന്റെ ആയുസ്സ് ദിവസമുള്ളതാവാനും, തന്റെ ഉപജീവനത്തിൽ വിശാലത ലഭിക്കുവാനും, ചീത്ത മരണത്തെ തടുക്കുവാനും ആരൈക്കിലും ആഗ്രഹിക്കുന്നവെങ്കിൽ അവൻ അല്ലാഹുവിനെ സുക്ഷിക്കുകയും, കൂടുംബവിശ്വാസം ചേർക്കുകയും ചെയ്യേണ്ട’ (അഹ്മദ്)

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبَسِّطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثْرِهِ فَلَيَصْلُ رَحْمَهُ) (بخاري)

അബുഹൃൗരെറു(ﷺ)വിൽ നിന്ന്: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പരയുന്നതായി ഞാൻ കേടു: ‘ഉപജീവനത്തിൽ വിശാലതയും, തനിക്ക് ശ്രഷ്ടാം പിന്തല മുറയുണ്ടാവണമെന്നും ആരാണോ ആഗ്രഹിക്കുന്നത് അവൻ കുടുംബം ബബന്ധം ചേർക്കേട്’ (ബബാരി)

സർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കാം

(عَنْ أَبِي أَيُوبَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ دُلْنِي عَلَى عَمَلٍ أَعْمَلْهُ يُذْنِنِي مِنَ الْجَنَّةِ وَيُبَايِعُنِي مِنَ النَّارِ قَالَ تَعْبُدُ اللَّهَ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيِ الرَّزْكَاهَ وَتَصْلُ ذَا رَحْمَكَ ، فَلَمَّا أَدْبَرَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنْ تَمَسَّكَ بِمَا أُمِرَّ بِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ) (مسلم)

അബുഅയ്യുബ്(ﷺ)വിൽ നിന്നും നിവേദനം: നബി(ﷺ)യുടെ അടുത്ത് ഒരാൾ വന്നുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: ‘നരകത്തിൽ നിന്ന് വിഭൂതപ്പെടുത്തുകയും, സർഗത്തിലേക്ക് അടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രവർത്തന തീരുമാനം എന്നിക്ക് നിങ്ങൾ അറിയിച്ചു തന്നാലും. പ്രവാചക നാൻ പറഞ്ഞു: ‘അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം നീ ആരാധിക്കുക, അവനിൽ ആരൈയും പങ്ക് ചേർക്കരുത്. നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക, സകാത്ത് നൽകുക, കുടുംബവന്ധമുള്ളവരോട് നീ ബന്ധം ചേർക്കുക. അദ്ദേഹം തിരിച്ചുപോയപ്പോൾ റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘നിന്നോട് കൽപിക്കുപ്പെട്ട കാര്യം നീ മുറുകെ പിടിക്കുകയാണെങ്കിൽ സർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും’ (മുസ്ലിം).

ഇരട്ടി പ്രതിഫലം:

(عَنْ سَلْمَانَ بْنِ عَامِرٍ يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلِيُفْطِرْ عَلَى تَمْرٍ فَإِنَّهُ بَرَكَةٌ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ تَمْرًا فَالْمَاءُ فَإِنَّهُ طَهُورٌ وَقَالَ الصَّدَقَةُ عَلَى الْمِسْكِينِ صَدَقَةٌ وَهِيَ عَلَى ذِي الرَّحْمَمِ ثِنْتَانِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ) (الترمذی) صحيح الترغیب للألبانی

സൽമാനുബ്ദനു ആമിർ(ﷺ)വിൽ നിന്ന്: നബി(ﷺ) പറഞ്ഞതായി അദ്ദേഹത്തിന് എത്തിയിരിക്കുന്നു: ‘ആരക്കിലും(നോന്ത്) മുറിക്കുകയാണെങ്കിൽ കാരക കൊണ്ട് മുറിക്കേണ്ട, ഇന്നി കാരക കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ വെള്ളം കൊണ്ട് നോന്ത് മുറിക്കേണ്ട, കാരണമത്(വെള്ളം) ശുശ്വരിയുള്ളതാ

കുന്നു. (നബി)പരിഞ്ഞു: സാധുക്കൾക്ക് നൽകുന്ന സ്വദവ: സ്വദവയാണ്, എന്നാൽ അത് അടുത്ത ബന്ധുക്കൾക്കാണ് നൽകുന്നതെങ്കിൽ അത് സ്വദവയും, കുടുംബവന്യം ചേർക്കലുമാണ്’ (തിർമിദി, അൽ ഖാനി സ്വഹീഹാക്കിയ റദീസ്)

സാധുവിന് സ്വദവ നൽകിയാൽ സ്വദവ നൽകിയ പ്രതിഫലം ലഭിക്കും, ഉദ്ദേശം ശരിയാണെങ്കിൽ. എന്നാൽ ബന്ധുക്കൾക്ക് നൽകുകയാണെങ്കിൽ അതിന് സ്വദവ നൽകിയ കുലിയും, ബന്യം ചേർത്തതിന്റെ കുലിയും ലഭിക്കുന്നതാണെന്നാണ് ഇവിടെ പ്രവാചകൻ(ﷺ) ഉണ്ടതുന്നത്.

കുടുംബ ബന്യം മുറിച്ചവനുള്ള ശിക്ഷ:

മുകളിൽ വിശദീകരിച്ചത് പ്രകാരമുള്ള പ്രതിഫലം ലഭിക്കുന്ന പ്രവർത്തനമായ കുടുംബവന്യം ചേർക്കുകയെന്നത് ആരെങ്കിലും അവഗണിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവന് എന്തുമാത്രം ശിക്ഷയുണ്ടെന്ന് നാം മനസിലാക്കുക. അത് തീരാനഷ്ടം തന്നെയായിരിക്കുന്നതാണ്. അത്കൊണ്ട് മുസ്ലിമാണെന്ന് പരിഞ്ഞ് നടക്കുന്നവൻ ഈ പാപത്തിൽ നിന്ന് വിട്ട് നിൽക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ദുന്ഹയാവിൽ നിന്ന് തന്ന ശിക്ഷ

(عَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ ذَنْبٍ أَجْدُرُ أَنْ يُعَجِّلَ اللَّهُ لِصَاحِبِهِ
الْعُقُوبَةُ فِي الدُّنْيَا مَعَ مَا يَدَخِرُ لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْبُغْيِ وَقَطِيعَةُ الرَّحِيمِ) (الترمذى)

അബുബക്രർ(رض) പരയുന്നു: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പരയുകയുണ്ടായി: ‘പരലോകത്ത് അല്ലാഹു ശിക്ഷ സുക്ഷിച്ച് വെക്കുകയും, ഇഹലോകത്ത് തന്ന ശിക്ഷ ധൃതിപ്പെട്ട് നൽകുകയും ചെയ്യുന്ന പാപം കുടുംബവന്യം മുറിക്കുകയും, അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുകയുമല്ലാതെ മറ്റാരു പാപവുമില്ല.’ (തിർമിദി).

സർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല.

(عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُبَيرٍ بْنِ مُطْعِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعُ
قَالَ ابْنُ أَبِي عُمَرَ قَالَ سُفْيَانُ يَعْنِي قَاطِعَ رَحِيمِ) (مسلم)

ജുബൈർ ഇബ്നു മുത്തിം(رض) തന്റെ പിതാവിൽ നിന്നും നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: നബി(ﷺ)പരിഞ്ഞു: ‘മുറിക്കുന്നവൻ സർഗത്തിൽ പ്രവേശി

കുകയില്ല'. ഇവ്വനു ഉമർ(ﷺ)വും, സുഹ്യാനും പറഞ്ഞത്: മുരിക്കുന്നവൻ എന്ന് പറഞ്ഞാൽ: കുടുംബം ബന്ധം മുരിക്കുന്നവൻ എന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്' (മുസ്ലിം).

(عَنْ أَبِي مُوسَىٰ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ مُدْمِنٌ حَمْرٌ وَقَاطِعُ رَحِيمٍ وَمُصَدِّقٌ بِالسُّخْرِ وَمَنْ مَاتَ مُدْمِنًا لِلْحَمْرِ سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ نَهْرِ الْغُوْطَةِ قِيلَ وَمَا نَهْرُ الْغُوْطَةِ قَالَ نَهْرٌ يَجْرِي مِنْ فُرُوجِ الْمُؤْسَاتِ يُؤْذِي أَهْلَ النَّارِ رِيحٌ فُرُوجُهُمْ) (أحمد)

അബുമുസാ(رض)വിൽ നിന്ന്; നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘മുന്ന് വിഭാഗമാളുകൾ സർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയില്ല, സ്ഥിരം മദ്യപിക്കുന്നവൻ, കുടുംബം ബന്ധം മുരിക്കുന്നവൻ, സിഹർ പഠിക്കൽ അനുവദനീയമാണെന്ന് പറയുന്നവർ. ആരെങ്കിലും മുഴുകുടിയനായി മരിക്കുകയാണെങ്കിൽ അല്ലാഹു അവനെ ‘ഹൃത്രാ’ എന്ന നദിയിൽ നിന്ന് കുടിപ്പിക്കുന്നതാണ്, ചോദിക്കപ്പെട്ടു: എന്നാണ് ‘ഹൃത്രാ’ എന്ന നദികൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്? പറഞ്ഞു: വ്യാഖിചാരിണികളുടെ ഗുഹ്യാവധിയാണെങ്കിൽ നിനും ഒലിച്ചിരിങ്ങുന്ന ചലത്തിന്റെ നദിയാകുന്നു, അവരുടെ ഗുഹ്യാവധിയാണെങ്കിൽ വാസന നരക വാസികളെ ബുദ്ധിമുട്ടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു’ (അഹർമദ്)

പ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയില്ല

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ أَعْمَالَ بَنِي آدَمَ تُعَرَضُ كُلَّ خَمِيسٍ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَلَا يُقْبَلُ عَمَلٌ قَاطِعُ رَحِيمٍ) (أحمد)

അബുഹൂറൈറ(رض)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: റസൂലുല്ലാഹ്(ﷺ) പറയുന്നതായി ഞാൻ കേടു: ‘മനുഷ്യരുടെ കർമ്മങ്ങൾ എല്ലാ വ്യാഴാഴ്ചയും, വെള്ളിയാഴ്ച രാവിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു, എന്നാൽ കുടുംബബന്ധം മുരിച്ചവന്റെ പ്രവർത്തനം സ്വീകരിക്കുകയില്ല’ (അഹർമദ്).

സ്വിരാത്തിനരികിൽ:

പരലോകത്ത് അല്ലാഹു ഒരു പാലം നാട്ടുന്നതാണ്. അതിലുടെയായിരിക്കണം ഓരോ ആളുകളും സർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ടത്. ആ പാലത്തിലുടെ വ്യത്യസ്ത രൂപത്തിലാണ് ജനങ്ങൾ കടന്നപോവുക. മിനലിന്റെ വേഗതയിൽ, കാറ്റിന്റെ വേഗതയിൽ, കുതിരയുടെ വേഗതയിൽ തുടങ്ങിയ രൂപത്തിൽ തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് കടന്നപോകും. ആ സന്ദർഭത്തിൽ അല്ലാഹു അമാനത്തിനെയും, കുടുംബ

ബന്ധത്തെയും ആ പാലത്തിനരികിലേക്ക് പറഞ്ഞയക്കുകയും, അത് പാഴാക്കിയ ആളുകളെ അവ രണ്ടും വലിച്ച് നരകത്തിലിടുകയും ചെയ്യുമെന്ന് പ്രവാചകൻ(ﷺ) നമ്മു പറിപ്പിക്കുന്നത് കാണുക:

(... وَرُسُلُ الْأَمَانَةِ وَالرَّحْمٌ فَتَقُومَانِ جَنَبَيِ الصَّرَاطِ يَمِينًا وَشَمَالًا...) (مسلم)

‘... അമാനത്തും, കുടുംബവന്യവും അയക്കപ്പെടുകയും, അവ സ്വിറാത്തിന്റെ ഇടത്തും വലതുമായ ഇരുപാർശങ്ങളിലും നിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നു’ (മുസ്ലിം).

ഇസ്ലാം പൊതുവെ ബന്ധങ്ങൾക്കും, പ്രത്യേകിച്ച് കുടുംബവന്യങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന പ്രാധാന്യം എത്രമാത്രമാണെന്ന് നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. ദുർന്മായങ്ങളും, നിസ്സാര കാര്യങ്ങളും പറഞ്ഞകൊണ്ട് അത് അവഗണിക്കുന്നവർക്കുള്ള ശിക്ഷ എത്രമാത്രമാണെന്നും നാം മനസിലാക്കി. അത്കൊണ്ട് അറ്റുപോയ ബന്ധങ്ങൾ വിളക്കി ചേർത്ത് കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടുക്കുകയും, ബന്ധങ്ങൾ പവിത്രമാക്കുകയും ചെയ്യുക. അല്ലാഹു നമ്മുയെല്ലാം അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവഞ്ച. ആമീൻ.
